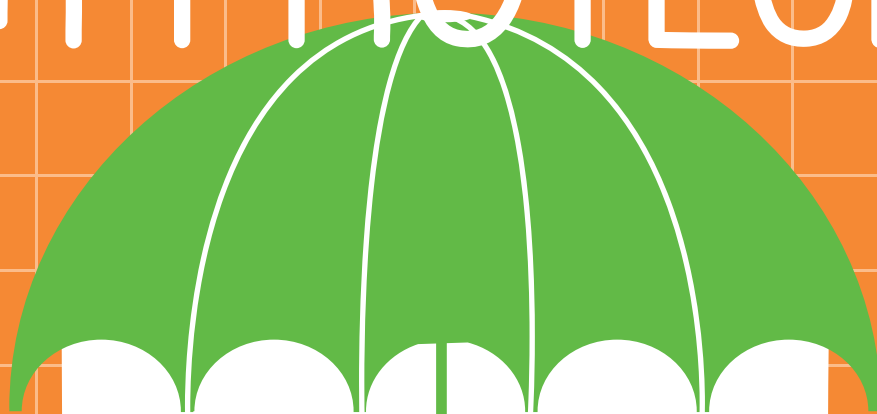
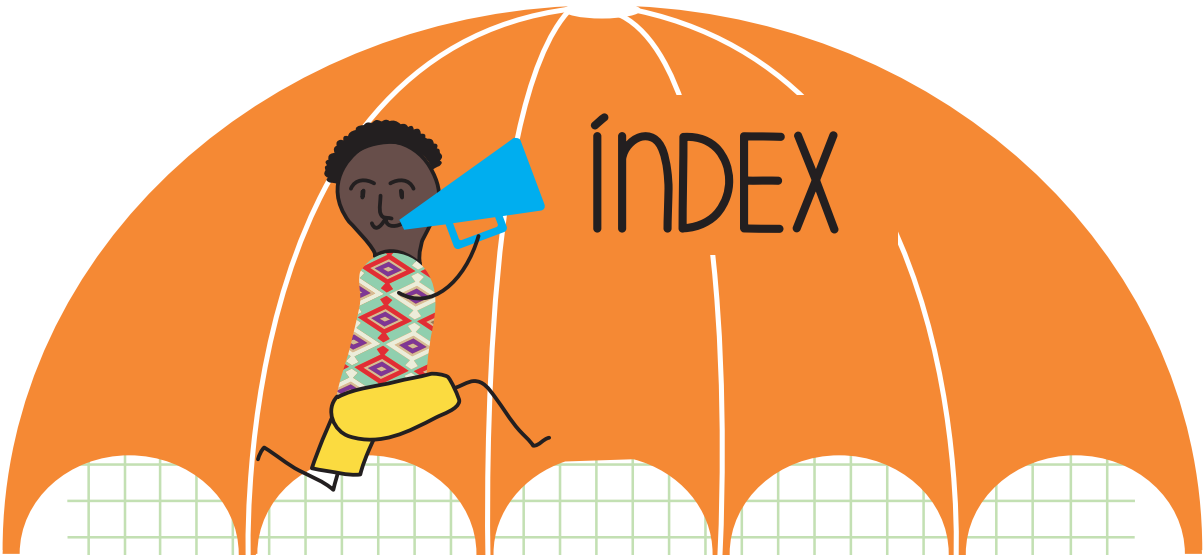

L'ESCOLA EM PROTEGEIX

Campanya Mundial per l'
EDUCACIÓ
www.cme-espana.org

**Setmana
d'Acció Mundial
per l'Educació**
Abril 2016

Introducció	Objectius generals de la proposta didàctica Objectius didàctics Consideracions generals Per aprofundir Avaluació de la proposta didàctica	1
Primer cicle d'educació secundària (12 a 14 anys)	Activitat 1. Educació: camí de possibilitats Activitat 2. Una educació que protegeix en situacions Activitat 3. Mobilitzem i sensibilitzem la comunitat educativa sobre el dret a l'educació	7
Segon cicle d'educació secundària (14 a 16 anys)	Activitat 1. Contadors/es d'històries Activitat 2. Activistes Activitat 3. Mobilitzem i sensibilitzem la comunitat educativa sobre el dret a l'educació	12
Batxillerat (16 a 18 anys)	Activitat 1. L'etiqueta que marca la diferència Activitat 2. Construint escoles protectores Activitat 3. Mobilitzem i sensibilitzem la comunitat educativa sobre el dret a l'educació	17
Educació de persones adultes (18 a 99 anys)	Activitat 1. L'educació canvia el món Activitat 2. El somni de l'educació Activitat 3. Mobilitzem i sensibilitzem la comunitat educativa sobre el dret a l'educació	22
Educació no formal (13 a 99 anys)	Activitat 1. La ruleta de les oportunitats Activitat 2. Em poso a la teva pell Activitat 3. Mobilitzem i sensibilitzem la comunitat educativa sobre el dret a l'educació	26
Activitat de mobilització per a tots els nivells		31
Qüestionari d'avaluació		37

INTRODUCCIÓ

El 2015, després de comprovar i avaluar els avenços i reptes pendents de l'Educació per a Tots i Totes, fixats als Objectius de Dakar l'any 2000, s'ha celebrat el Fòrum Mundial sobre l'Educació a Incheon, Corea, on la comunitat internacional ha signat els nous compromisos per assolir l'Educació de qualitat per a totes i tots l'any 2030.

© Salva Campillo/Ayuda en Acción

Al **Fòrum Mundial sobre Educació** (Corea, maig 2015) es va acordar el nou **Marc d'Acció Educació 2030** per a la seva aprovació a la 38ª Reunió de la Conferència General de la UNESCO el novembre de 2015. El compromís internacional per a l'Educació es basa en aconseguir una educació de qualitat, inclusiva i equitativa, i un aprenentatge al llarg de tota la vida per a totes les persones, i es concreta en **aspectes com**:

- 1 **Una concepció humanista de l'educació** i del desenvolupament, basada en els drets humans, la dignitat i la justícia social, la inclusió, la protecció, la diversitat cultural, lingüística i ètnica, i la responsabilitat i la rendició de comptes compartides.
- 2 El reconeixement de **l'educació com a bé públic**, un dret humà fonamental i la clau per a l'eradicació de la pobresa. L'educació és essencial per a la pau, la tolerància, la realització humana i el desenvolupament sostenible.
- 3 El compromís de **vetllar per una educació primària i secundària de qualitat, equitativa, gratuïta** i finançada amb fons públics durant 12 anys (almenys 9 obligatoris) per aconseguir resultats d'aprenentatge rellevants i que almenys s'imparteixi un any d'educació infantil de qualitat, gratuïta i obligatòria.
- 4 El compromís de **fer front a totes les formes d'exclusió i la marginació**, a les disparitats i les desigualtats en l'accés, fomentar la participació i millorar els resultats d'aprenentatge, especialment per a les persones amb discapacitat.
- 5 El compromís d'**eliminar la discriminació i la violència per motius de gènere a les escoles**, així com de garantir que dones i nenes assoleixin nivells d'excel·lència en alfabetització funcional i aritmètica, i competències per a la vida.

- 6 El compromís de **vetllar per l'empoderament de professors/es i educadors/es**, perquè estiguin ben formats/des, remunerats/des, motivats/des i disposin de recursos suficients.
- 7 El compromís de **desenvolupar sistemes d'educació que ofereixin millor resposta** i adaptació a la població afectada per conflictes, crisi, violència contra institucions educatives, desastres naturals o pandèmies, que pertorben l'educació i el desenvolupament del món.
- 8 El compromís d'**aprofitar les TIC (Tecnologies de la informació i la Comunicació)** per reforçar els sistemes educatius.
- 9 El compromís d'**incrementar de manera significativa el suport a l'educació** en situacions de crisi humanitàries i prolongades.
- 10 El compromís d'**augmentar la despesa pública en educació**, assignant de forma eficient almenys entre un 4% i un 6% del PIB o entre un 15% i un 20% del total de la despesa pública.

© Educo

© Sergi Cámara/Entreculturas

Dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) proposats per la Conferència de Nacions Unides el setembre de 2015, els objectius d'Incheon donen contingut a l' **objectiu 4:**

« Garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge al llarg de tota la vida per a tots i totes »

Davant d'aquest escenari de reptes pendents i disseny de noves agendes es fa necessari que tots/es fem alguna cosa al respecte.

Per a això, la Campanya Mundial per l'Educació (CME)¹ et proposa participar cada any en la *Setmana d'Acció Mundial per l'Educació* (SAME), en la qual membres de més de 100 països treballen conjuntament per cridar l'atenció de la comunitat educativa, dels mitjans de comunicació, de la societat en general i dels/de les representants polítics/ques sobre la necessitat de fer real i efectiu el dret a una educació bàsica de qualitat.

En els últims anys l'educació ha estat present a les agendes internacionals, però són encara molts els reptes, per això aquest any volem cridar l'atenció sobre el paper de protecció que l'escola i l'educació exerceixen per als nens i les nenes, en contextos de conflicte o desastres naturals.

Així mateix treballar l'educació ens protegeix enfront de la pobresa, ja que és una eina que enforteix les capacitats, que fa a la persona menys vulnerable, més lliure i li dona opcions de participació en la seva societat.

Per a això, necessitem construir una ciutadania compromesa i activa, capaç de mobilitzar i incidir socialment i pressionar els governs per reivindicar el dret a l'educació.

Per assolir aquest objectiu et proposem les següents activitats didàctiques.

¹ La CME està formada per una coalició internacional d'ONG, sindicats del món educatiu, centres educatius i moviments socials de tot tipus, compromesos amb el dret a l'educació. Aquesta coalició neix el 1999 amb la finalitat d'exigir als governs el compliment del dret a l'educació de totes les persones, reflectit en pràcticament totes les declaracions, tots els fòrums i totes les cimeres internacionals.

OBJECTIUS GENERALS DE LA PROPOSTA DIDÀCTICA

- UN** Conèixer la realitat en què viuen milions de nens i nenes que no poden exercir el seu dret a l'educació per la manca de la necessària inversió i de voluntat política pública en aquest àmbit, o per les situacions de violència, conflicte o desastres naturals.
- DOS** Conèixer els reptes que ens queden per aconseguir una educació de qualitat per a tots i totes abans del 2030, segons el Fòrum Mundial d'Educació de Corea 2015.
- TRES** Entendre el paper que l'educació exerceix com a protecció per a nens i nenes.
- QUATRE** Assumir com a ciutadania activa la pròpia responsabilitat davant les situacions injustes i comprendre que totes les persones podem fer alguna cosa per canviar-les o per transformar la realitat.

a les persones i els/les docents implicats/des en l'elaboració dels continguts d'aquesta unitat didàctica. També a totes les persones que accepten aquests suggeriments i els treballen amb l'alumnat. D'aquesta manera confirmen el seu compromís amb la construcció d'un món millor, conscients del poder transformador de l'educació.

OBJECTIUS DIDÀCTICS

Secundària
batxillerat,
educació
no formal i
persones
adultes

Capacitats/ Competències bàsiques

Lingüística

Enfortir l'habilitat per expressar i interpretar pensaments, sentiments, opinions, vivències i fets, de forma oral i escrita. Implica capacitat empàtica i esperit crític.

Social i ciutadana

Empatia, analitzar i acceptar les diferències i comprendre el per què dels punts de vista dels/de les altres, tenint en compte la realitat i les circumstàncies en què es troba l'altra persona. Comprendre el que significa coresponsabilitat, participació i ciutadania, i posar en pràctica aquests coneixements i aquestes

actituds en activitats desenvolupades als seus entorns.

Autonomia i iniciativa personal

Potenciar la capacitat d'imaginar, emprendre i desenvolupar projectes individuals i col·lectius amb responsabilitat i sentit crític.

Coneixement i interacció amb el món

Mostrar actituds de respecte i responsabilitat cap a altres persones i cap a un/a mateix/a. Identificar situacions de discriminació, manca de respecte i desigualtat que es donen al propi entorn i a nivell global, comprenent i prenent una posició davant d'aquestes situacions i comproment-se en la seva millora.

Objectius Didàctics

- * Comprendre la importància del dret a l'educació per a totes les persones.
- * Conèixer la realitat mundial de l'educació i els reptes a aconseguir, i proposar actuacions polítiques, civils i personals que permetin una educació de qualitat per a tots i totes.
- * Desenvolupar actituds contràries a la violència, als estereotips i als prejudicis, reconeixent el valor de totes les persones malgrat les diferències.
- * Fomentar l'autoestima personal i l'empatia cap a altres persones.
- * Conèixer la funció que compleixen les persones amb càrrecs polítics respecte al compliment del dret a l'educació i els mecanismes amb els que comptem els ciutadans i les ciutadanes per donar a conèixer, reclamar i fer seguiment del dret a l'educació.
- * Conèixer els pactes internacionals pel dret a l'educació i les institucions públiques implicades en aquests pactes, i la responsabilitat de les institucions per al seu compliment.
- * Assumir la responsabilitat individual en els canvis socials com a membres de la ciutadania, exigint una educació inclusiva i de qualitat per a tots i totes.

© Salva Campillo/Ayuda en Acción

Valors i actituds

- * Rebuig d'actituds i de conductes violentes, estereotipades o conduïdes pels prejudicis.
- * Reconeixement i valoració del dret a l'educació com a instrument necessari per tenir una vida digna i com a sistema de protecció i desenvolupament.
- * Respecte a opinions i raonaments diferents dels propis.
- * Sensibilitat cap a persones que pateixen situacions de vulneració de drets.
- * Respecte per les lleis i els tractats internacionals entorn del dret a la educació.
- * Desenvolupament d'actituds de diàleg, escolta i negociació per arribar a acords.
- * Reconeixement de mecanismes per participar i mobilitzar pel dret a l'educació. Participació de forma activa en les activitats proposades.

© Paulo Teia SJ

© Anna Roig/Entreculturas

CONSIDERACIONS GENERALS

- Les diferents activitats estan dirigides tant a l'àmbit formal com a espais d'educació no formal (grups scout, ludoteques, associacions de lleure, etc.).
- Els termes "professor/professora" i "docent" els utilitzem per referir-nos a educadors i educadores, facilitadors/es, monitors/es etc., tant a l'àmbit formal com al no formal.
- Proposem per a cada cicle/grup d'edat dues activitats, una sobre la temàtica concreta que enguany proposem treballar des de la CME i una altra sobre el dret a l'educació.
- Les activitats proposades estan pensades per a diferents grups d'edat, però es poden adaptar per a alumnat d'altres nivells.
- El temps proposat per a cada activitat és orientatiu. Cada facilitador/a podrà adaptar-la, en funció de les característiques del grup, de la disponibilitat de temps, etc.
- Deixem en mans de cada persona educadora la programació de les activitats durant l'últim trimestre de 2015 (data en què rebrà les propostes didàctiques) i abril (data en què se celebrarà la SAME a tot el món).
- Des del PDF que trobaràs a la nostra web (www.cme-espana.org) pots accedir directament a tots els enllaços que apareixen en aquest material.

PER APROFUNDIR

En aquesta proposta et plantegem activitats per treballar el tema de l'educació com a protecció. Assolir aquest objectiu depèn de molts aspectes interconnectats de l'educació. Si vols treballar-les amb el teu grup amb més profunditat, t'indiquem alguns recursos on trobaràs activitats i materials.

A la **pàgina web de la campanya** (www.cme-espana.org) pots trobar les anteriors propostes didàctiques de la SAME:

2015
Assoliments i reptes del dret a l'educació al món

2014
Educació inclusiva. Dret a l'educació de les persones amb discapacitat

2013
Revalorització de la professió docent

2012
Dret a una Educació primerenca de qualitat

2011
Dret a l'educació de dones i nenes

2010
Finançament de l'educació

2009
Alfabetització de persones joves i adultes

Al **canal de Youtube de la CME** (<http://www.youtube.com/user/CMEspain>) hi pots trobar vídeos d'interès relacionats amb el tema.

També t'anيمem a **conèixer els següents recursos sobre el dret a l'educació.**

Bibliografia complementària

_ UNESCO: **Informe de Seguiment de l'Educació per a tots totes (EPT) Enseñanza y aprendizaje: lograr la calidad para todos.** 2013-2014.

<http://www.unesco.org/new/es/education/themes/leading-the-international-agenda/efareport/reports>

_ **Document de debat sobre l'educació post-2015.** Campanya Mundial per l'Educació 2013.

<http://cme-espana.org/publicaciones>

_ **Estratègia d'educació de la UE per a 2020.**

http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/index_en.htm

_ **L'educació: un factor clau per al desenvolupament.**

http://www.desenvolupamentsostenible.org/index.php?option=com_content&view=article&id=237&Itemid=270&lang=es

_ **Protecció Infantil.** UNICEF. <http://www.unicef.es/infancia/proteccion-infantil>

_ **Fòrum Mundial sobre l'Educació 2015.** 19-22 de maig de 2015, Incheon, República de Corea.

<http://es.unesco.org/world-education-forum-2015/>

_ **Realitat de l'educació i la infància a Pakistan.** <http://www.humanium.org/es/pakistan/>

_ **Nenes i nens soldat.** <https://www.es.amnesty.org/temas/menores/ninos-y-ninas>

_ **L'educació i els conflictes armats.**

<http://www.unesco.org/new/fileadmin/MULTIMEDIA/HQ/ED/pdf/gmr2011-part2-ch3-es.pdf>

_ **Conflicte a Síria.** <http://www.scout.es/yosoyrefugiado/>

_ **Terratrèmol Nepal.** <https://www.msf.es/noticia/2015/nepal-tres-meses-despues-del-terremoto>

_ **Suluku: La història d'un nen soldat a Sierra Leone.**

https://obrasocial.lacaixa.es/deployedfiles/obrasocial/Estaticos/pdf/Coop_Internacional/Sensibilizacion/Suluku_es.pdf

Vídeos

_ **Zones en conflicte-learning world.** <https://www.youtube.com/watch?v=ZnvXPii2C8w>

_ **Educació sensible al conflicte (3 de 6): Estratègies per a l'Accés i Ambient d'Aprenentatge.**

<https://www.youtube.com/watch?v=XCBjdJXvt2A>

_ **Aquí i allà, junts per l'educació.** https://www.youtube.com/watch?v=iYYLA_5Qdjk

_ **"Beasts of no nation".** <https://www.youtube.com/watch?v=orsaclo0vbu>

AVALUACIÓ DE LA PROPOSTA DIDÀCTICA

Per a l'equip que ha elaborat aquesta proposta didàctica és molt important conèixer si la proposta ha estat d'utilitat per al treball amb les persones a les quals va dirigida. Per aquest motiu us demanem que dediqueu un temps breu a avaluar els continguts i les metodologies de la proposta i si han servit per assolir els objectius perseguits.

Us proporcionem:

-- **Un qüestionari per a l'alumnat.** Podeu trobar-lo a la pàgina 37 d'aquesta proposta. Lliureu a cada alumne/a una còpia del qüestionari i, quan l'hagin completat, envieu-lo a: Campanya Mundial per l'Educació. Pablo Aranda 3. 28006 Madrid.

-- **Un qüestionari per a docents,** que podeu completar on-line a www.cme-espana.org

OBJECTIUS GENERALS DE LA PROPOSTA DIDÀCTICA (12 a 14 anys)

Activitat 1

Educació: camí de possibilitats

Durada

50 minuts.

Materials

Projector, ordinador, Internet, folis, cola i tisores.

Desenvolupament

Primer moment
(20 minuts)

S'obrirà la sessió en gran grup amb un diàleg al voltant del camí que els/les nens/es recorren cada dia per arribar al seu centre educatiu.

A quina hora es lleven? Quin mitjà de transport utilitzen? Van sols o en companyia? Qui viu més lluny o triga més de tots els membres del grup? Qui menys? Quines anècdotes han viscut que els/les han fet arribar tard a l'escola: un embús?, un ascensor que s'espatlla?, un petit o gran despropòsit?...

Es continua el diàleg llançant la pregunta següent: El camí a l'escola, és igual per a tots/es els/les nens/es i els/les adolescents del món? Després de deixar l'alumnat expressar-se sobre el que coneixen o s'imaginen, es passa a visualitzar el tràiler de la pel·lícula: "**Camí a l'escola**".

A la web <http://www.caminoalaescuela.com/> es pot visualitzar el tràiler. A més, en aquest enllaç hi ha informació de com va sorgir el projecte, sobre els personatges, la possibilitat de sol·licitar la visualització de la pel·lícula completa als cinemes de la nostra localitat, etc...

SINOPSI

Un documental que narra la història real i extraordinària de quatre nens/nenes, herois/ines quotidians/es –**Jackson, Carlitos, Zahira i Samuel**– que han d'enfrontar-se diàriament a una multitud d'adversitats i de perills per arribar a l'escola. Aquests/es nens/es viuen en quatre punts molt allunyats de la terra, però comparteixen les mateixes ganes d'aprendre i són conscients que només l'educació els obrirà les portes a un futur millor.

www.caminoalaescuela.com

Aquest primer moment acaba dialogant, bé en petits grups o en gran grup, al voltant de les mateixes qüestions que varem llançar en començar la sessió: Quin mitjà de transport utilitzen? Van sols/es o acompanyats/des? Qui viu més lluny o triga més dels/de les 4 protagonistes? Quines anècdotes podrien viure aquests personatges que els/les fessin arribar tard o no arribar a l'escola?

Es podria acabar el diàleg al voltant de qüestions com: Estaries disposat/da a fer aquests esforços per formar-te i aprendre a l'escola? Quina escena o quin personatge t'ha cridat més l'atenció? Si es considera oportú, es pot tornar a posar el vídeo un cop s'han llançat les preguntes, de manera que els/les alumnes el puguin veure parant atenció als detalls.

Segon moment (20 minuts)

Aquest segon moment comença llançant la pregunta (o bé reprenent l'anàlisi del primer moment, si és que ja s'ha respost): Què hi ha darrere de tant d'esforç per poder arribar a l'escola?, què busquen aquests nens i aquestes nenes i les seves famílies?

Entre altres coses, l'educació obre camins i oportunitats, dota d'estratègies per a la reducció de vulnerabilitats. L'educació s'erigeix en oportunitat d'enfortir les persones i proporciona les eines per al seu desenvolupament, per a la llibertat, per a la participació, per ampliar capacitats...

En aquest sentit, a continuació, es demana als/a les alumnes que, per parelles o petits grups, dissenyin un cartell amb un eslògan d'una eina o habilitat de què dota l'educació. Si la persona que facilita l'activitat veïés que els costa pensar en aquestes eines i habilitats, se'ls pot posar un exemple que els/les ajudi a situar-se:

Capacitat: Una educació de qualitat fomenta que tinguem un pensament més crític.

Imatge: Diverses fletxes en el mateix sentit i una en sentit contrari, que expressa que no es deixa arrossegar pel corrent.

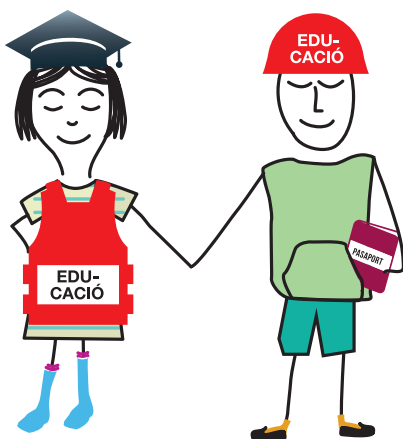
Eslògan: No et deixis dur per la primera impressió.

Al final es farà una posada en comú dels cartells i s'exposaran d'una manera creativa, penjant-los del sostre amb fils o tires de paper, en una surera, al passadís...

Tercer moment (10 minuts) Avaluació

Es deixarà que el grup visiti a poc a poc l'exposició i cada persona esculli un disseny que li resulti especialment significatiu.

En assemblea es demanarà a l'alumnat que comparteixi per què l'ha triat vinculant-ho a una experiència concreta en què es mostri com l'educació que han rebut els/les ha dotat de capacitats o d'oportunitats.

Activitat 2

Una educació que protegeix en situacions límit

Duració

40 minuts.

Materials

Cartolines o paper DinA3, retoladors o pintures.

Desenvolupament

Primer moment
(20 minuts)

Comença la sessió amb la dinàmica següent:

Es demanarà un voluntari o una voluntària del grup, que llegirà en silenci (i sense que els/les altres membres del grup se n'assabentin) una de les situacions següents:

SITUACIÓ ①

“**Samuel** té 13 anys i viu a l'Índia. Per la seva discapacitat no pot caminar i els 4 quilòmetres que separen casa seva de l'escola ha de fer-los en cadira de rodes, per la qual cosa té un accés difícil a un ensenyament reglat. Els seus dos germans menors l'ajuden empenyent la seva cadira a través de camins de sorra, rius i altres obstacles”.

www.caminoalaescuela.com

SITUACIÓ ②

“**Ghada** és una nena de 13 anys, d'Aleppo, Síria. L'any passat va haver de desplaçar-se amb la seva família al Líban a causa del conflicte armat al seu país des de fa 4 anys. Al principi ajudava la seva mare a casa. Per a ella els dies eren tristos i avorrits. No obstant això, des de fa vuit mesos va a l'escola al Líban”.²

<http://noland.eu/que-es-noland/>

SITUACIÓ ③

“**Sóc Chefa.** He nascut al Baix Piura. Ara tinc 68 anys i he tingut una infantesa molt trista. Mai he sabut què era jugar, només hi havia feina. Nosaltres dèiem: deu ser normal i cal resistir, cal aguantar. Tot era treball i treball. Érem molt primets, molt morenets. Ara encara tinc la pell torrada de tant de sol. A l'escola no hi anàvem: “Deu ser normal!”, deia jo. Ni em passava pel cap que els nostres pares ens enviessin a l'escola. Per a mi era normal no anar-hi. No teníem una altra sortida perquè, com que no enteníem res, no sabíem res”.³

² Dret a jugar i a aprendre sense jugar-se la vida. *Entreculturas*.

³ Ulls que sí que hi veuen. *Entreculturas*.

A la resta del grup se li explica que en aquest text, del qual no saben res encara, es descriu una situació límit, que està vivint una persona al nostre món. Se'ls dóna la consigna següent:

“La vostra missió és endevinar le tres dades següents:

1 Qui és el personatge?: sexe?, edat?

2 On és?

3 Quina situació límit descriu?, quina oportunitat s'està perdent o quin dret no s'està protegint adequadament?

Per a això només podreu fer preguntes la resposta de les quals sigui **Sí o No.**”

Per a l'última pregunta es poden donar més pistes en cas que el grup no ho endevini en un temps prudencial. Aquesta dinàmica se seguirà amb les tres situacions límit, canviant la persona voluntària en cada cas.

Després de conèixer aquestes tres situacions límit, s'obrirà un espai de diàleg mirant de respondre i reflexionar al voltant de les qüestions següents:

- Com reaccionaríeu vosaltres davant d'aquestes situacions?
- Com us sentiríeu? Com actuaríeu?
- Què podríem fer al nostre entorn per ajudar a garantir el dret a l'educació?

Segon moment
(20 minuts)

El professorat, el monitor o la monitora llegirà el text següent:

L'educació en situacions posteriors a conflictes i desastres

Una fracció considerable dels 69 milions de nens/es sense escolaritzar que hi ha al món viu en països assolats per guerres i desastres naturals. Per aconseguir l'Educació per a Tothom hauríem d'estar garantint oportunitats d'aprenentatge a tots/es ells/es.

© Christian Fuchs/JRS

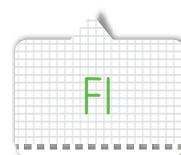

© Pablo Funes/Entreculturas

La idea que l'educació ha de ser un element primordial de tota resposta humanitària està rebent cada vegada més acceptació. Les pròpies comunitats afectades pels conflictes i les catàstrofes naturals sovint donen prioritat a les prestacions educatives per als seus/ves fills/es abans que a la satisfacció de necessitats materials més immediates.

Quan s'imparteix en llocs segurs i neutrals, l'educació pot salvar i sostenir vides perquè proporciona protecció física, cognitiva i psicosocial. L'educació restaura la vida quotidiana i dóna a la gent esperança en l'avenir; a més, pot servir d'instrument per satisfer altres necessitats humanitàries bàsiques i per transmetre missatges essencials que promoguin la seguretat i el benestar. Per la seva condició d'organització encarregada de les tasques educatives de les Nacions Unides, la UNESCO exerceix una funció dinàmica en el foment de l'educació en situacions d'emergència i de reconstrucció.

<http://www.unesco.org/new/es/unesco/themes/pcpd/education-in-emergencies>

Es farà una ronda on cada persona dirà una paraula o una frase que li ressoni després de la lectura del text.

Tercer moment
(10 minuts)
Avaluació

Per a aquest moment s'haurà demanat als membres del grup prèviament que portin una frase sobre l'educació. Com a exemple, o bé si l'alumnat no ha pogut aportar les seves frases, es llegeixen en veu alta les cites següents (extretes d' <http://blog.tiching.com/las-10-mejores-frases-sobre-educacion/>):

La millor manera de fer bons/es als/a les nens/es és fer-los feliços/es

Oscar Wilde

Si vols treballadors/es creatius/ves, dóna'ls temps suficient per jugar.

John Cleese

M'ho dius i ho oblidó, m'ensenyes i ho recordo, m'involucres i ho aprenc.

Benjamin Franklin

L'educació ajuda a la persona a aprendre a ser allò que és capaç de ser.

Hesíodo

Un/a nen/a pot ensenyar tres coses a un/a adult/a: posar-se content/a sense motiu, estar sempre ocupat/a amb alguna cosa i saber exigir amb totes les seves forces allò que desitja.

Paulo Coelho

Allò que donem als/a les nens/es, ells/es ho donaran a la societat.

Karl A. Menninger

Per viatjar lluny la millor nau és un llibre.

Emily Dickinson

Per acabar la sessió i recollint allò que haurem treballat, després de llegir les frases, els/les alumnes s'organitzaran en parelles i **elaboraran una "frase cèlebre"** que expressi el paper de l'educació com a estratègia de reducció de vulnerabilitats i de protecció. Amb la seva frase faran un cartell en grandària din A3.

Proposem que l'alumnat enganxi els seus cartells pel centre educatiu per sensibilitzar la resta de la comunitat educativa.

L'ensenyament que deixa empremta no és el que es fa de cap a cap, sinó de cor a cor.

Howard G. Hendricks

En qüestions de cultura i de saber només es perd allò que es guarda, només es guanya allò que es dóna.

Antonio Machado

Un/a mestre/a és una brúixola que activa els imans de la curiositat, el coneixement i la saviesa en els/les alumnes.

Ever Garrison

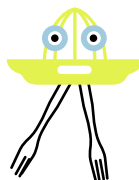

Avaluació

Per acabar s'avaluarà l'activitat per mitjà d'emoticons o senzillament completant frases com: una cosa bona que he après és... el millor ha estat...

M'ha agradat

M'ha deixat indiferent

No m'ha agradat

Activitat 3

Mobilitzem i sensibilitzem la comunitat educativa sobre el dret a l'educació

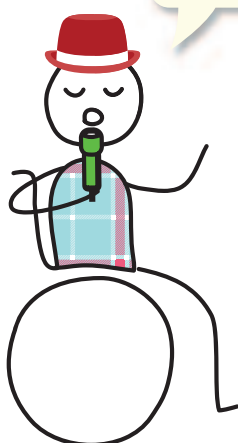

SEGON CICLE D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA (14 a 16 anys)

Activitat 1

Contadors/es d'històries

Duració

50 minuts.

Materials

Projector, pissarra, altaveus.

Objectius de l'activitat

- 1 Que l'alumne/a compregui la importància de l'escola com a entorn de protecció que ens fa créixer com a persones i referma els nostres drets.
- 2 Convidar a reflexionar sobre els estereotips i prejudicis que establim.

Desenvolupament

Cerca d'estereotips: Àfrica és el continent més gran del nostre planeta, però es tendim a veure'l com un tot, moltes vegades com un únic país, que se sol associar sempre a idees com: guerra, fam, treball infantil.

Si bé és cert que en alguns països africans existeix algun d'aquests problemes, no hem de generalitzar sense tenir informació.

Mostrem a l'alumnat aquestes dues fotografies

© Educo

© Educo

Els demanem que col·loquin les paraules que vénen a continuació en cadascuna de les imatges. Aquestes paraules poden ajudar-nos a explicar la història d'aquesta nena i d'aquest nen. Poden repetir paraules o no utilitzar-les totes:

ESCOLA

GUERRA

FUTUR

POBRESA

DRET

IGUALTAT

FAM

UNI-VERSITAT

EMI-GRACIÓ

JOGUINES

MAL-NUTRICIÓ

VIH (SIDA)

SANITAT

FELICITAT

AUTOBÚS

AIGUA

TREBALL INFANTIL

Generalment associem les paraules més negatives, en aquest cas a la nena, per ser del continent africà, encara que no té per què ser així, i l'alumnat pot no actuar segons aquests estereotips.

Sigui quin sigui el resultat passem a la **2ª part:**

Visionat de Binta y la Gran Idea: Després de l'exercici anterior els educadors o les educadores explicaran

als nois i a les noies de l'aula la història del nen de la foto, que desconeixen, encara que fa temps que coneixen la història de la nena: “Binta és una nena

africana de set anys, que viu en una preciosa aldea al costat del riu Casamance, al sud del Senegal, i va a l'escola”. I tenim la sort de conèixer la seva història a través del curtmetratge dirigit per Javier Fesser, que va estar nominat als Òscars de 2007 i que forma part del treball audiovisual d'Unicef del documental "Al món a cada moment". Enllaç per veure el curt: <https://vimeo.com/60326863>

En cas que ja s'hagi utilitzat aquesta pel·lícula a la classe, podem recórrer al vídeo de l'escriptora nigeriana Chimamanda Adichie “El perill d’una sola història”:

http://www.ted.com/talks/chimamanda_adichie_the_danger_of_a_single_story?language=es#t-888120

Reflexió postpel·lícula (10 min.)

Binta i la gran idea és una joia audiovisual que li dóna la llibertat al/a la professor/a per treballar moltíssimes dimensions: sobirania alimentària, desenvolupament sostenible, igualtat de gènere, etc... i, sobretot, la importància que té el dret a l'educació per al desenvolupament vital de les persones.

Per acabar amb aquesta part us proposem un joc. Intentarem posar-nos a la pell de Binta, que segurament també té prejudicis (fins i tot a la pròpia pel·lícula en veiem algun, tant en el pare de Binta com en el seu gran amic quan parlen dels tubab).

- Com definiries el nen de la foto, la història del qual no coneixem, si visquessis en un petit poble de Senegal?
- Què creus que et cridaria l'atenció? Què exageraries?

Després que cada noi o noia haurà fet aquest petit exercici podrem llegir algunes de les seves visions i acabar amb aquest curt vídeo que, a través de la paròdia, ens mostra quina visió es pot tenir a Àfrica, en aquest cas de les persones de Noruega.

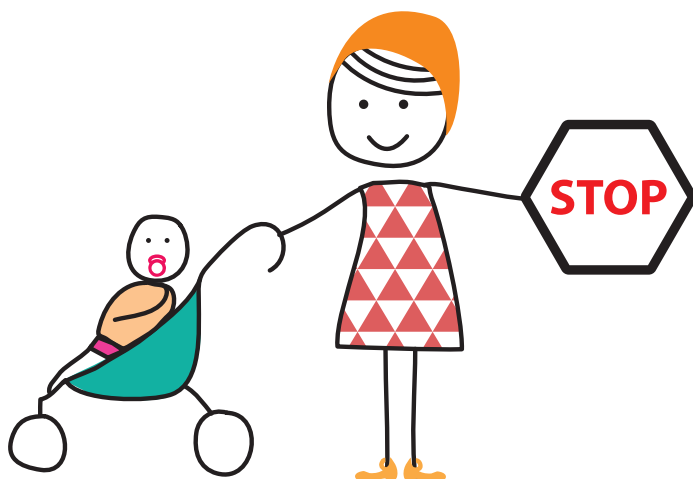
Africa for Norway:
<https://www.youtube.com/watch?v=pkOUCvzqb9o>

Avaluació

- Per acabar l'activitat es pregunta a l'alumnat:
- T'ha agradat aquesta activitat?
  - Què has après?

Activitat 2

Activistes

Duracin

50 minuts.

Materials

Projector i altaveus.

Objectius de l'activitat

- 1 Mostrar la capacitat de participació i la influència que poden tenir les nenes i els nens com a agents de millora de la societat.
- 2 Motivar la seva implicació en la defensa del dret a l'educació.

Desenvolupament

Per desgràcia al món hi ha 58 milions de nens i nenes que no tenen accés a l'educació.

Les seves històries són 58 milions d'històries de treball en comptes d'educació. Històries com potser aquesta:
<https://www.youtube.com/watch?v=xgXo4ybigpM>

Però, com acabem de veure a *Binta i la gran idea*, l'escola no és només un lloc de protecció dels drets dels nens i de les nenes, l'escola és un lloc on podem defensar drets d'altres persones, en general.

El curtmetratge mostra com els nens i les nenes que van a classe denuncien un problema a través d'una obra de teatre.

Des de la Campanya Mundial per l'Educació creiem cegament en la força transformadora que tenen els nois i les noies que s'impliquen al costat de nosaltres en la defensa del dret a l'educació per a totes les persones del món.

Per això volem compartir amb vosaltres algunes històries on els nens i les nenes, els nois i les noies, són els/les que, amb la seva força i el seu compromís, han aconseguit i estan aconseguint canviar i millorar el nostre món.

**MARXA
CONTRA EL TREBALL
INFANTIL**

El 1997 una àmplia aliança de la societat civil formada per organitzacions no governamentals, organitzacions de persones treballadores i grups de defensa dels drets de la infància i dels drets humans, va llançar la *Marxa Mundial contra el Treball Infantil*.

El seu objectiu va ser mobilitzar esforços a tot el món per protegir i fomentar els drets de tots els nens i totes les nenes, particularment el dret a rebre una educació gratuïta i profitosa i el dret a alliberar-se de l'explotació econòmica i d'haver de fer qualsevol treball que pugui resultar perjudicial per al desenvolupament físic, mental, espiritual, moral o social de l'infant.

<http://blogs.lavozdegalicia.es/nomepidancalma/2015/05/04/por-que-triunfol-marxa-contra-la-explotaci-laboral-infantil/>

MARTHA
PAYNE

és una nena escocesa que es va fer famosa per denunciar al seu bloc Neverseconds el menjar de baixa qualitat que servien a la seva escola. La petita va provocar la ira dels directors, que li van prohibir seguir prenent fotos del menú escolar. No obstant això, la notícia va recórrer el món sencer i Payne va aprofitar el seu èxit mediàtic per defensar altres causes com *Mary's Meals*, un moviment global que es dedica a donar suport a projectes dirigits a les comunitats més desfavorides del món i que té com a meta prevenir la fam infantil.

<http://www.elmundo.es/elmundo/2012/06/15/internacional/1339765212.html>

DE LA MEVA
ESCOLA PER A
LA MEVA CIUTAT

El Programa d'Educació Ambiental De la meva Escola per a la meva ciutat va néixer l'any 1998 amb la intenció de promoure la implicació dels nens, de les nenes i dels/de les joves en la millora ambiental de Segòvia, partint d'un treball fet des de les escoles, però obert en tot moment a la ciutat.

Encara que es desenvolupi des de les escoles es tracta d'un projecte de política municipal, atès que va pretendre des del primer moment promoure la implicació de la població més jove en la millora dels problemes ambientals urbans, però també aconseguir la implicació real de l'Ajuntament, del personal tècnic, dels regidors i de les regidores, de l'Alcalde o l'Alcaldessa de la ciutat, per escoltar, valorar i, en alguns casos, materialitzar les propostes de la població més jove.

<http://www.mecd.gob.es/revista-cee/pdf/n6-rubio-noheda.pdf.html>

CIBERCORRES-
PONSALS

és un programa de la Plataforma d'Infància: una xarxa de blocs i xarxa social de nois i noies menors de 18 anys, que expliquen al món el que pensen, el que senten, el que els/les preocupa o el que volen canviar.

Sempre participen en grups i a través de processos d'intervenció social o educativa (instituts, associacions, ajuntaments, ong...) És una forma de que el món els/les escolti, una manera de facilitar la seva participació i d'oferir una alternativa positiva, sana i responsable d'utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació.

<https://www.youtube.com/watch?v=0NuR7VWdCqM>
<https://www.cibercorresponsales.org/>

MALALA

Entre aquests exemples no hi podia faltar un dels símbols de la pròpia Campanya Mundial per l'Educació: quan tenia 13 anys, es va fer cèlebre gràcies a un bloc que escrivia sota el pseudònim Gul Makai per a la BBC, on narrava la seva vida sota el règim del Tehrik e Taliban Pakistan. Els talibans van obligar a tancar les escoles privades prohibint l'educació de les nenes entre 2003 i 2009.

El 9 d'octubre de 2012 va ser víctima d'un atemptat que va posar la seva vida en greu perill, però aquesta noia encara tenia molt a lluitar pel dret a l'educació per a tots els nens i totes les nenes del món. El 10 d'octubre del 2014 va ser guardonada amb el *Premi Nobel de la Pau*, juntament amb l'hindú Kailash Satyarthi. Tots dos van ser premiats per la seva lluita en contra de l'opressió infantil i a favor del dret de tots els nens i totes les nenes a l'educació.

<https://www.youtube.com/watch?v=6HYttDgU5y4>

Hem vist **5 històries diferents;** algunes sorgeixen d'institucions, altres d'associacions o de plataformes i altres són de caràcter individual. Però totes tenen un comú denominador: nenes, nens i adolescents són els/les protagonistes d'aquestes accions, que busquen una millora dels drets de tota la societat.

Dividir en 5 grups la classe perquè busquin informació complementària sobre aquestes 5 històries.

- Com s'han format els/les seus/ves protagonistes?
- Han aconseguit algun dels seus objectius?

- Creuen que és interessant la participació infantil?
- La seva opinió és escoltada i respectada a casa?
- I en el teu centre educatiu?
- Creuen que poden millorar una mica del seu entorn?
- Podem protegir els drets de la societat des de l'escola?

Des de la *Campanya Mundial per l'Educació* creiem fermament que **la veu dels nens, de les nenes i dels/de les adolescents ha de ser escoltada i presa en compte** i que la seva participació és fonamental per crear una societat millor. Per això l'activitat final que us proposem és que us convertiu en activistes pel dret a l'educació.

No tenim la fórmula secreta, però creiem que la millor manera de fer una acció és que siguin els/les mateixos/es nens/es i adolescents els/les que el dissenyin.

Però, per si de cas, us donem algunes pinzellades que se'n ocorren que us poden servir de guia:

- 1 **Aconseguir involucrar l'AMPA** del nostre centre perquè durant la SAME faci arribar informació als pares i a les mares i que ells/es puguin dur informació sobre la Campanya als seus treballs.

Activitat 3

Mobilitzem i sensibilitzem la comunitat educativa sobre el dret a l'educació.

- 2 **Posar-nos en contacte amb els/les governants** de la nostra ciutat o del nostre poble perquè també entenguin el que estem demanant i exigint, i també puguin col·laborar.

- 3 **Escriure cartes als nostres diaris locals** explicant el que és el dret a l'educació i la importància que té, i que molts/es nens/es no poden gaudir d'aquest dret.

- 4 **Fer algun curtmetratge** o alguna petita peça audiovisual o teatral que pugui exposar aquesta problemàtica i representar-la a en qualsevol plaça important de la nostra ciutat o del nostre poble.

- 5 **El nostre centre és el lloc on, després de casa, més hores al dia passem**, i no hi ha major activisme que poder transformar i millorar qüestions internes del nostre propi centre:

- Hi ha algun lloc o espai on l'opinió de nois i noies pugui ser escoltada?
- Podem crear grups d'estudi i de reforç acadèmic per ajudar a companys o companyes que tinguin dificultats amb alguna assignatura?
- Hi ha algun tipus de discriminació a les aules per qualsevol motiu? Podem crear les noies i els nois de la classe alguna eina o institució interna per intervenir en aquests conflictes i millorar la convivència?
- Què tal és el reciclatge al nostre centre? Existeix un consum responsable i sostingut dels materials que necessita el nostre centre?

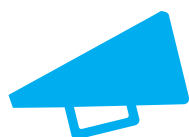
Avaluació

Per acabar l'activitat preguntem a l'alumnat:

- T'ha agradat aquesta activitat?
- Què has après?

BATXILLERAT

(16 a 18 anys)

Activitat 1

L'etiqueta que marca la diferència

Duració

60 minuts.

Materials

Etiquetes o adhesius, fotografies impreses o exposades amb un projector, accés a Internet, fotocòpies, articles sobre discriminació.

Objectius de l'activitat

- 1 Reflexionar amb l'alumnat sobre l'origen i les conseqüències de determinades accions de discriminació vers les persones o els col·lectius; ja sigui per raça, sexe, religió, poder econòmic, aspecte físic, etc.
- 2 Reflexionar sobre la importància de l'educació de qualitat i l'entorn de protecció que ofereix l'escola per tractar els possibles conflictes sorgits per la discriminació i treballar per aconseguir societats més justes i equitatives.

Desenvolupament

Primera part
(20 minuts)

Es convida l'alumnat a desenvolupar una dinàmica de motivació que consisteix a imaginar que estem en un **Congrés Mundial sobre Educació**. La persona dinamitzadora, el professor o la professora actuarà de "mestre/a de cerimònies" i haurà de donar a cada noi i a cada noia una etiqueta per entrar a l'esdeveniment. Aquesta etiqueta consisteix en un adhesiu que es col·locarà a l'esquena i que conté instruccions per establir les relacions entre les persones que van al congrés internacional. Se'ls explica que no poden llegir el contingut de l'etiqueta de la seva esquena, però sí el dels/de les altres, i que poden actuar en conseqüència per establir les seves relacions internacionals.

- 1 Riu-te de mi despectivament i allunya't.
- 2 Mira'm de dalt a baix amb molta curiositat.
- 3 No em deixis entrar al teu grup de conversa.
- 4 Estableix contacte amb mi per crear un grup de conversa.
- 5 Saluda'm efusivament i dóna'm una abraçada.
- 6 Dóna'm la mà per saludar-me, però sense gaire interès.
- 7 Ignora'm.
- 8 Mostra actitud de por.
- 9 Mostra actitud de fàstic o menyspreu.
- 10 Mira'm amb compassió.
- 11 Fes-me reverències.
- 12 Sonriu-me amablement.

Un cop feta la dinàmica **es convida a la reflexió i al debat** amb qüestions com:

- Com t'has sentit?
- Quines persones, a la vida real, poden tenir aquestes mateixes etiquetes?
- Qui posa les etiquetes?
- Quina conseqüència tenen les etiquetes?
- Què és un estereotip?
- Per què s'etiqueta la gent?
- Què podem fer?
- Creus que aquesta situació es donaria realment en un congrés sobre educació?, per què?
- Penses que hi ha discriminació a l'escola?
- L'educació i l'escola poden ajudar a resoldre els problemes de la discriminació?

Es mostra al grup un conjunt de fotografies de persones diferents.

Se'ls convida a comentar quines actituds de les mostrades a les etiquetes de la dinàmica anterior es poden estar donant en la vida real. Per exemple: les pateixen les nenes i els nens albins a l'Àfrica, els/les indígenes a Amèrica Llatina i les persones de diferents castes a l'Índia. Es convida a l'alumnat a escollir algun d'aquests col·lectius i llegir informació sobre la seva situació.

A continuació es mostren alguns exemples d'articles que relacionen la discriminació d'aquests col·lectius i l'educació:

© Erik Cleves Kristensen

<http://www.elpais.com.uy/vida-actual/albinos-tanzania-sufren-estigmatizacion-violencia.html>

<http://www.terra.com.mx/articulo.aspx?articuloid=379342>

(Nota: en aquest article es posa en qüestió el paper de la comunitat educativa que no fa res al respecte. S'aporta com a exemple d'autocrítica a les comunitats educatives que no s'impliquen en la protecció de la infància i l'adolescència).

<http://www.elfuturoempiezhoy.org/la-educacion-la-base-contra-la-discriminacion-de-castas>

© Pan American Health Organization-PAHO

Posteriorment es convida al debat a través de les següents qüestions:

- Per què creus que sorgeix la discriminació?
- Quina importància creus que té que nens i nenes que pateixen discriminació puguin anar a l'escola?
- Creus que l'escola és sempre un lloc de protecció per a nens i nenes? Per què?
- Quina importància creus que té l'educació en general per evitar aquestes situacions?

Avaluació

Per acabar s'avaluarà l'activitat per mitjà d'emoicons o senzillament completant frases com: una cosa bona que hem après és..., el millor ha estat...

M'ha agradat

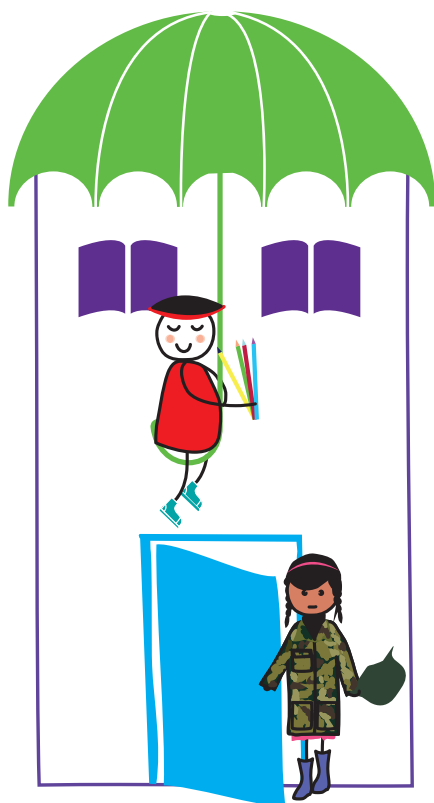
M'ha deixat indiferent

No m'ha agradat

Activitat 2

Construint escoles protectores

Duració

60 minuts.

Materials

Fitxes de joc de rol (vegeu annex a la web).

Objectius de l'activitat

- 1 Presentar l'escola com un lloc de protecció contra la discriminació i com un lloc d'aprenentatge col·lectiu, tant de l'alumnat com del professorat, per a la resolució de conflictes de forma democràtica i participativa.
- 2 Desenvolupar una dinàmica de rol que convidi a reflexionar i viure una situació simulada de discriminació a l'escola i practicar l'ús d'eines de resolució de conflictes de forma col·lectiva.
- 3 Convidar a fer una acció de mobilització a la comunitat educativa, encaminada a reivindicar centres escolars més protectors.

Desenvolupament

De vegades els nois i les noies d'una comunitat poden estar patint algun tipus de discriminació que pot derivar en alguna forma d'assetjament. Generalment ser considerat "diferent" pels/per les altres (per l'aspecte físic, pel lloc de naixement, per la religió, la forma de vestir, pel rendiment acadèmic...) pot ser objecte de ser al centre de la diana d'accions discriminatòries. L'escola pot ser un lloc d'identificació i de resolució d'aquests problemes, amb la implicació de tota la comunitat educativa.

Professorat i alumnat poden implicar-se, prenent responsabilitats i mesures en l'assumpte. A continuació convidem a desenvolupar una dinàmica de rol, que ofereix un cas pràctic per intentar resoldre una possible situació de discriminació a l'escola.

Inici de la dinàmica

Es convida al grup a desenvolupar una sessió de mediació simulada en la qual cada alumne i alumna tindrà un rol en funció de les parts que generalment estan implicades en un problema de discriminació.

Tractarem un cas simulat de discriminació a un grup format per nois i noies que són víctimes d'insults constants per part d'un altre grup minoritari de nois i noies, quan surten de l'escola.

Es convida al grup a debatre quin tipus de discriminació pateix aquest grup de nois i noies, i a reflexionar sobre les causes. Es fa una pluja d'idees i s'escull una de les situacions esmentades, que serà objecte del joc de rol.

Posteriorment es torna a fer una **pluja d'idees**, preguntant al grup quins factors creuen que estan implicats en aquest conflicte.

A continuació es proposa començar amb una activitat simulada de mediació comunitària amb la participació de **9 possibles factors implicats en la situació de discriminació escollida**: els/les assetjadors/es, els/les assetjats/des, l'alumnat testimoni de l'assetjament que mira en silenci, l'alumnat testimoni de l'assetjament que pren part en el conflicte, l'equip docent, l'equip mediador, les famílies dels/de les assetjadors/es, la família dels/de les assetjats/des, altres membres de la comunitat (famílies en general, agents tutors/es, comerciants de la zona, veïns i veïnes...)

S'organitzen fins a 9 grups i es reparteixen les fitxes, que contenen l'explicació de cada rol (vegeu annex a la web).

Durant 5 minuts es convida a que cada grup llegeixi la descripció del seu paper i prepari els seus arguments o possibles preguntes a altres col·lectius.

El professorat pot dinamitzar aquest debat donant el torn de paraula i motivant el grup, en cas necessari, a través de preguntes motivadores i de les **fases següents**:

FASE
1

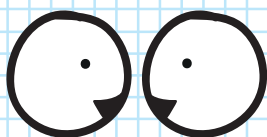
Començar el debat escoltant les víctimes.

FASE
2

Es convida a que el grup assetjador exposi els seus arguments.

FASE
3

S'obre el debat per tal que la resta de collectius representats en el joc de rol aportin idees i informació o perquè plantegi preguntes. Es va donant torn de paraula per ordre i per al·lusió, convidant a que, en la primera intervenció de cada grup, aquest es presenti breument.

El rol dels/de les mediadors/es és molt important. Tindran una fase activa per intentar buscar interessos comuns, arribar a acords i pactes per resoldre el problema, etc

L'activitat no té un resultat final definit. Es podrà convidar a buscar un pacte amb compromisos per part de tots/es els/les implicats/des. Però l'objectiu no és arribar a una solució, sinó practicar el diàleg i l'escolta activa per part de tothom.

Avaluació

Vint minuts abans d'acabar la sessió es convida a aturar el joc de rol per fer una avaluació i reflexió del que ha passat fins al moment, amb preguntes com:

- Com us heu sentit cada grup?
- Quines coses us han cridat l'atenció?
- Com heu vist el paper dels/de les mediadors/es?
- Als/a les mediadors/es, us ha costat fer el vostre paper amb les premisses que teniu a la fitxa de rol? Per què?
- Creieu que això passa a la realitat?
- Quines situacions viscudes creieu que es puguin estar donant a la realitat propera?
- Què heu après d'aquesta dinàmica?, creieu que la podeu dur a terme a la vostra pràctica quotidiana?
- Quina importància creieu que té l'educació en aquestes situacions? Quin paper creieu que té el centre educatiu en tot això?
- Penseu que actualment el vostre centre escolar i la seva comunitat estan preparats per tractar aquests assumptes? Si heu respost negativament, proposeu un pla d'actuació o de petició a l'equip directiu o a la institució educativa que considereu apropiada perquè posi els mitjans necessaris per dur a terme accions perquè l'escola sigui un entorn segur per a tots/es.

Podeu trobar les fitxes del joc de rol a l'annex disponible a la web.

Activitat 3

Mobilitzem i sensibilitzem la comunitat educativa sobre el dret a l'educació

EDUCACIÓ DE PERSONES ADULTES (18 a 99 anys)

Activitat 1

L'educació canvia el món

Duració

50 minuts.

Materials

Fotocòpies de l'entrevista.

© Christian Fuchs/JRS

Objectius de l'activitat

- 1 Conèixer altres realitats educatives i les seves conseqüències.
- 2 Analitzar el paper de l'educació com a factor de protecció.

Desenvolupament

Lectura personal o en petit grup de l'entrevista feta per Víctor-M. Amela a Vijay Singh, jove de Bombai, publicada a La Vanguardia el dimarts 28 de juliol de 2015, a <http://www.kafuba.org/la-educacion-es-el-arma-que-puede-cambiar-el-mundo/>

Tinc 23 anys. Vaig néixer i visc a Bombai. Sóc cuiner. Estic solter, sense fills. Política? Eliminar la pobresa de l'Índia! Creences? Sóc cristià i respecto totes les religions. M'agrada el futbol i sóc culer. Sempre ajudaré qui pugui, com m'han ajudat a mi.

L'educació és l'arma que pot canviar el món

Quin és el seu primer record? La pobresa, no tenir què menjar, jo amb el meu germà i els meus pares, emigrats del Nepal, pels carrers de Bombai. Jo devia tenir uns 4 anys...

I ara? Sóc cuiner en un hotel de cinc estrelles de Bombai! Per a aquell nen aquesta possibilitat era igual a zero. Per això estic agraït.

A qui? A Jaume Sanllorente, fundador de *Somriures de Bombai*. Gràcies a la seva obstinació sóc qui sóc i puc ser aquí parlant amb tu.

Com va anar la cosa? Els meus pares, desesperats per la misèria, em van ingressar en un orfenat de Bombai. En el meu record aquell dia va ser molt trist... No m'estranya. Alhora, jo entenia que no els quedava una altra sortida si volien veure'm sobreviure i que rebés alguna educació.

Va tornar a veure els seus pares? Venien tots els caps de setmana. Dissimulaven les seves penúries perquè no patís i sempre em portaven una mica de fruita...

Com era la vida a l'orfenat? Érem uns 40 nens, jugàvem, ens estimàvem. Un dia ens van dir que tancaven l'orfenat, que ens feien fora, al carrer... Coses de les lleis... I llavors...

Què? (s'emociona...) Va aparèixer en Jaume. Un blanc, un europeu en viatge turístic. Somreia. Ens va dir que aprenia dels nostres somriures, la nostra alegria, que érem savis... I va demostrar una entrega que jo mai havia vist abans en ningú. En què ho va veure? Se'n va anar a Barcelona, va vendre tot el que tenia i va tornar a Bombai per quedar-se amb nosaltres: va comprar l'orfenat i ens va cuidar.

Com va canviar l'orfenat amb l'arribada de Jaume? Va atendre de veritat les nostres necessitats personals, va conrear els nostres somnis, ens va donar esperança. Un amigueta meu, Robinson, tenia les cames malaltes, gairebé no podia caminar. En Jaume li va dir: "Tu ballaràs!".

I va ballar? El va portar a l'hospital, el van operar, va caminar bé... i va ballar! I tots amb ell. Ningú abans s'havia preocupat tant per nosaltres.

Quins somnis tenia vostè? M'agradava ajudar a la cuinera de l'orfenat a tallar tomàquets. Vaig aprendre a cuinar, vaig sortir amb 16 anys i vaig començar a treballar en un restaurant xinès...

Bravo! Però volia estudiar cuina; els vaig dir als meus pares que volia ser un bon cuiner.

Què li van dir? El curs de cuina era tan car que els meus pares van decidir dormir al carrer per estalviar i pagar-me'l. M'hi vaig negar. I em vaig atrevir a explicar-ho a en Jaume... Em va aconseguir una beca! Darrere de cada moment important de la meua vida ha estat *Somriures de Bombai*...

I li va anar bé? Vol provar el meu pollastre picant? Els meus bolets amb all i pebre? El meu plat de paneer, el formatge fresc de l'Índia? Unes lleties nepaleses? Qualsevol plat de menjar xinès? Estic encantat amb la meua feina, és un luxe!

I què tal se li dóna el menjar occidental? N'estic aprenent a les cuines de l'hotel, on hi ha cuiners/es de totes les especialitats.

Què diuen els seus pares? Estan molt orgullosos de mi al seu barri, i jo tinc la felicitat de donar-los millor vida amb el que ara guanyo treballant.

Quin és ara el seu somni? Arribar a ser un xef molt bo i que em reconguin al món sencer, i un dia tenir un restaurant del que la gent surti dient: "Aquí hem menjat molt bé!".

A què ha vingut a Barcelona? A celebrar els deu anys de *Somriures de Bombai*. I a seguir aprenent a ajudar: tindrà més o menys diners..., però sempre ajudaré a qui pugui, com m'han ajudat a mi. D'aquesta ciutat va sortir la meua salvació.

Veig que porta una polsera del Barça... A l'orfenat jugàvem a futbol, i sóc culer per culpa d'en Jaume: ell em va ensenyar que el Barça és el millor equip del món. Messi, quina meravella!

Què trobaré si viatjo a Bombai? Una ciutat de vint milions de persones, gent molt rica i gent molt pobre: la meitat viu en l'extrema

pobresa, sense aigua; hi ha milions de nens/es sense casa, sense menjar, prostituïts/des, sense escola i que somien cada dia amb poder estudiar... La misèria fa que, per tres euros, una persona estigui disposada a matar el seu propi germà.

Què li ha semblat Barcelona? Una ciutat bonica i molt relaxant: quin poc soroll de trànsit! Allà tothom toca el clàxon... I em meravella una altra cosa de Barcelona: veure tantes noies caminant soles pel carrer. A Bombai és impensable.

Tenen solució els mals de Bombai? Confio en que el govern prengui mesures.

Quin consell li donaria? Que anul·li l'actual llei que expulsa dels orfenats els/les nens/es si tenen pares... Què volen, que els/les nens/es acabin prostituïts/des als carrers per les màfies? A l'orfenat poden formar-se, construir el seu futur: l'educació és l'arma més poderosa per canviar el món!

Després de la lectura **es planteja un debat** al voltant d'aquestes (o altres) qüestions:

- Quin ha estat el paper de l'educació a la vida de Vijay?
- Amb quines traves s'ha trobat per poder accedir-hi?
- Quines conseqüències vitals té la falta d'accés a l'educació per als nens i per a les nenes de Bombai?
- Creus que l'educació també és un factor de protecció als països del Nord? De quina manera?
- Quin creus que ha de ser el paper de les institucions públiques pel que fa a l'educació?

Avaluació

Es proposa al grup avaluar com s'ha sentit durant l'activitat, si els ha permès reflexionar sobre les aportacions de l'educació a la seva vida, si els ha agradat, etc.

Activitat 2

El somni de l'educació

Duració

50 minuts.

Materials

Paper i bolígraf.

Objectius de l'activitat

- 1 Analitzar la importància de l'educació en el compliment del que ens agradaria per a la nostra vida.
- 2 Valorar l'educació en l'etapa adulta.

Desenvolupament

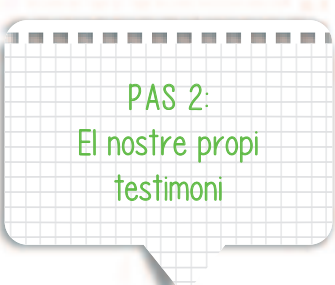
Guadalupe, 20 anys. Guatemala

“La professora, alfabetitzada recentment, ara alfabetitza amb tota l’energia del món. Gent gran, algun/a jove i alguns/es nens/es asseguts/des al voltant de la taula d’una aula improvisada on tots/es aprenen i ensenyen. Amb força parlen dels seus drets en salut i educació. Arriba el moment de les matemàtiques i després, la llengua.

Veure’ls una hora sencera com s’organitzaven i com aprenien ha estat commovedor. Guadalupe no pot estudiar més, només ha fet la primària, ja que la secundària és fora de la seva comunitat i no podrà anar a l’institut.

Té totes les condicions personals però no les econòmiques. La seva família és pobre i no pot pagar el que suposa sortir del poble i anar lluny a estudiar. És trist. Però ella està contenta perquè pot fer que altres llegeixin i escriguin.” Font: CME 2011.

Dediquem uns minuts a reflexionar sobre el testimoni de Guadalupe i la freqüència amb la qual el dret a l’educació resulta inabastable per a nenes i dones.

Cada persona escriu una història breu de vida en què hi apareguin els seus somnis d’infància, el paper que tenia l’educació en els seus somnis (si és que en tenien algun), si van poder complir aquests somnis i per què, i la raó per la qual van a una escola de persones adultes.

Persones voluntàries exposen la seva història a l’aula i entre tota la classe s’analitzen els punts en comú que puguin tenir, parant especial atenció al paper de l’educació a la seva infància i a l’etapa adulta.

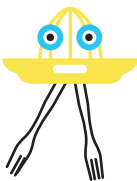

Avaluació

Per acabar s’avaluarà l’activitat per mitjà d’emoticons o senzillament completant frases com: una cosa bona que hem après és..., el millor ha estat...

M’ha agradat

M’ha deixat indiferent

No m’ha agradat

Activitat 3

Mobilitzem i sensibilitzem la comunitat educativa
Sobre el dret a l’educació

EDUCACIÓ NO FORMAL

(13 a 99 anys)

Activitat 1

La ruleta de les oportunitats

Durada

Més de dues hores. Poden organitzar-se en diverses sessions i repartir feina per equips.

Materials

Paper, bolígrafs, retoladors, tisores, paper continu, cola, càmera de fotos i vídeo, recursos per ampliar informació, còpia en grandària A3, sopa de lletres, fotocòpies de les preguntes i de les frases, i limes per retallar i unir posteriorment.

Objectius de l'activitat

- 1 Comprendre la importància del dret a l'educació per a tothom.
- 2 Potenciar el valor del compromís individual dins del treball en equip per al bon resultat del treball col·lectiu.
- 3 Conèixer la realitat mundial de l'educació i els reptes a assolir, i proposar actuacions polítiques, civils i personals que permetin una educació de qualitat per a tots i totes.

Descripció

Orientada com a concurs, els/les participants seran jugadors/es per equips. A través de les preguntes i les proves s'aniran relacionant les oportunitats i les eines que ofereix l'educació, que fa menys vulnerable, més fort/a i capaç. Es prendrà com a perspectiva la influència de l'educació als 17 nous *Objectius de Desenvolupament Sostenible*.

Desenvolupament

Imaginarem que som concursants del programa: **La Ruleta de les Oportunitats**. Es tracta d'un concurs per equips. Es divideixen els/les participants en equips de 4-5 persones (per constituir els grups es poden fer minijocs tipus cistella de fruites, llaunes de sardines, crispets de blat de moro, etc). El concurs té diverses fases: investigar, respondre preguntes, resoldre proves i trobar indicis... S'ha de desxifrar el significat profund de les oportunitats que ofereix l'educació de qualitat per a tots i totes.

Organitzarem el concurs en varies fases

1) Documenta't

Investigació breu per equips per apropar-se més a les realitats existents. Se suggereix l'*Informe de Seguiment de l'EPT al món 2015*:

<http://unesdoc.unesco.org/images/0023/002324/232435s.pdf>

2) Uneix cada frase amb el corresponent objectiu de desenvolupament sostenible

Es pot orientar de 2 formes: en paper continu perquè ho resolguin unint les parelles o partint de frases retallades que han de completar i enganxar.

1 Fi de la pobresa en totes les seves manifestacions a tot arreu: L'educació és una de les formes més efectives de reduir la pobresa. 2 Fi de la fam: Hi ha forts indicis que relacionen l'educació de les mares amb una millor nutrició dels seus fills i de les seves filles. 3 Bona salut: Les persones amb millors nivells d'educació són menys vulnerables a certs riscos relacionats amb la seva salut. 4 Educació de qualitat: L'educació es construeix a si mateixa, creant una major capacitat per educar als/a les altres i alimentant una cultura que valora l'aprenentatge. 5 Igualtat de gènere: L'educació permet a dones i nenes assolir el seu màxim potencial en paritat amb homes i nens. 6 Aigua neta i sanitat: Les comunitats milloren la seva educació sobre els nexes entre el seu sanejament i la seva salut, veuen millores substancials en sanitat. 7 Energia renovable: Com l'educació, l'energia neta i accessible és un element imprescindible dels països desenvolupats socialment, econòmicament i mediambientalment. 8 Ocupació de qualitat i creixement econòmic: L'educació és un dels elements més forts que condueixen a la prosperitat i al progrés econòmic.	9 Infraestructura: Amb l'educació, els països augmenten la seva capacitat per unir i mantenir la construcció d'elements per al progrés, la salut i la seguretat. 10 Reducció de desigualtats: Com més nens/es reben millor educació -de les més diverses procedències, geogràfiques i culturals, menys desigualtats hi ha en un país. 11 Ciutats sostenibles: Amb l'educació és més probable que les persones comprenguin, donin suport i aportin solucions creatives que garanteixen els ingredients bàsics de ciutats i comunitats sostenibles. 12 Consum responsable: L'educació augmenta les possibilitats que les persones utilitzin l'aigua i l'energia de forma més eficient i reciclin els residus. 13 14 15 Protegir el planeta i combatre el canvi climàtic: Com més alts són els nivells d'educació, les persones de diferents societats mostren major preocupació sobre el bon estat del medi ambient. 16 Justícia i pau: L'educació és un essencial precursor de la pau, de la tolerància i d'una societat civil sana. 17 Aliança per l'educació: Està provat que les aliances són la forma més efectiva d'aconseguir bons resultats de desenvolupament.

L'equip que acabi en **primer lloc** d'unir cada frase amb el seu objectiu rebrà **20 punts**, el **2n 10 punts** i el **3r 5 punts**.

3) Indica la resposta correcta de cada pregunta (tipus 50x15). Cada pregunta encertada val 5 punts

L'equip que primer alci el braç podrà dir el resultat, si no l'ha encertat, rebot. Podeu buscar més preguntes.

Als països afectats per conflictes estan sense escolaritzar:

- a) 5 milions de nens/es de primària.
- b) Més de 28 milions de nens/es en edat de cursar primària.
- c) Entre 40 i 50 milions de nens/es.

Correcta b)

El 2010 les dones més pobres de les zones rurals havien assistit a l'escola:

- a) Menys de 3 anys.
- b) Més de 5 anys.
- c) Menys d'1 any.

Correcta a)

A Malawi la mitjana de nens/es per aula és:

- a) 30 nens/es a primer grau i 26 a l'últim grau.
- b) 150 nens/es a primer grau i 80 a l'últim grau.
- c) 130 nens/es a primer grau i 66 a l'últim grau.

Correcta c)

L'accés als llibres de text i als materials didàctics és fonamental per a una educació de qualitat. A Tanzània el % de tot l'alumnat de sisè que pot disposar d'un llibre de text per a la lectura sense compartir-lo és:

- a) 3,5%.
- b) 20%.
- c) 35%.

Correcta a)

4) Sopa de lletres

Resoldre en el temps més breu possible la sopa de lletres en la qual haureu de trobar els lemes següents:

No pobresa	Sanitat	Consum responsable
No gana	Ocupació de qualitat	Protegir el planeta
Bona salut	Creixement econòmic	Combatre el canvi climàtic
Qualitat educativa	Infraestructures	Justícia i pau
Igualtat de gènere	Reduir desigualtats	
Aigua neta	Ciutats sostenibles	

que es relacionen amb els 17 nous *Objectius de Desenvolupament Sostenible*. L'equip que acabi en **primer lloc** rebrà **20 punts**, el **2n 10 punts** i el **3r 5 punts**. (Vegeu sopa de lletres a l'annex disponible a la web).

Al llarg de les diferents fases del concurs cada equip anirà acumulant punts. Sumant els punts totals, els/les participants buscaran a quin tram es troben:

Més de 80 punts

Sou molt conscients del paper alliberador que té l'educació i com a font d'oportunitats per a les persones arreu del planeta. T'animem a seguir avançant perquè tots els nens i totes les nenes del món puguin tenir les mateixes oportunitats que tu.

Entre 50 i 80 punts

L'educació de qualitat és fonamental per aconseguir persones lliures i responsables, segueix interessant-te pel tema i aprenent: molts nens i moltes nenes del món ho necessiten per canviar les seves vides.

Menys de 50 punts

T'animem a que t'esforcis més per aprendre sobre

el paper que té l'educació a l'hora de dotar d'oportunitats a les persones al llarg de tota la seva vida, segueix interessant-te pel tema i aprenent: molts nens i moltes nenes del món ho necessiten per canviar les seves vides.

Per a les dues adaptacions segons edat:

Adaptació 1: Des de 12 fins a 14 anys.

Adaptació 2: A partir de 15 anys.

Es proposa la mateixa activitat orientant els/les més petits/es en més profunditat a l'hora de plantejar les preguntes i les proves.

Per als/a les majors de 14 es proposa, sempre que es disposi de temps, fer aquesta dinàmica en diverses sessions, amb l'objectiu de poder ampliar la informació que es dona.

Sensibilització. Per incrementar l'impacte del que s'ha après, es recolliran les aportacions en un suport gràfic i visible per a tots/es com cartells, panells, revistes, web, etc.) i s'exposaran les idees resultants

de la posada en comú per difondre-les posteriorment a tota l'escola, la comunitat, etc. Amb ajuda, es pot gravar el concurs a manera de curt que pugui mostrar-se públicament, exhibir-lo a les famílies, etc.

Avaluació

Es pot fer una avaluació final sobre el procés i tot el que s'ha après:

- Heu participat? Com us heu sentit? Què heu observat? Heu aconseguit arribar als objectius proposats?

Activitat 2

Em poso a la teva pell

© JRS

© Brian Sokol/ActionAid

Durada

Una hora i mitja.

Materials

Fotocòpies amb les situacions i històries de vida de personatges que emmarquen els jocs de rol, paper continu, cola, folis i bolígrafs per a observadors/es, retoladors, informació complementària per preparar els personatges, elements per disfressar-se... etc.

Objectius de l'activitat

- 1 Comprendre la importància del dret a l'educació per a tothom.
- 2 Fomentar l'autoestima personal i l'empatia cap a altres persones.
- 3 Assumir la responsabilitat individual en els canvis socials com a membres de la ciutadania, exigint una educació inclusiva i de qualitat per a tots i totes.

Descripció

Es tracta d'una escenificació per equips, incloent debat, en la qual, a través de diferents jocs de rol, els/les participants reproduiran la vivència de la situació de diferents nois i noies de tot el món en relació amb l'educació, per posar-se al seu lloc i plantejar possibles solucions.

Desenvolupament

Per començar el joc es dividiran els/les alumnes per equips de 4 ó 5 participants. A cada equip se li plantejarà una situació. Els/les alumnes s'han de posar a la pell de diferents personatges que els presentarem i, a través d'un senzill joc de rols, han d'entendre millor quina és la seva situació, com se senten, han de reflexionar i plantejar possibles solucions. Alguns/es actuaran com a actors/actrius i altres com a observadors/es.

Adaptacions: Segons el grup d'edat amb el qual treballem, podem plantejar les situacions amb més o menys qüestions o amb més o menys profunditat, incloent uns o altres recursos. Als annexos trobareu enllaços i documentació diversa, que es poden utilitzar per preparar la representació.

A cada equip se li reparteix a l'atzar una de les diferents situacions (se'n proposen 4; podeu reduir o augmentar les situacions en funció del nombre de participants) per enfocar el joc de rol, on figura un personatge de la vida real, que han de representar com si fossin ells/es mateixos/es. Es dedica un temps a preparar la representació, incloent els/les protagonistes de cada història i algunes persones adultes que es relacionin amb els/les protagonistes. D'altra banda hi haurà 2 participants que tindran com a paper ser observadors/es generals externs/es perquè vagin prenent notes.

A la descripció de cada situació s'esbossen unes pinzellades de la realitat de cada personatge; es pot improvisar i s'hi poden afegir altres elements. S'aconsella que, per aprofundir més, es preparin al detall el seu personatge documentant-se breument amb alguns materials que els facilitem, s'hi poden incloure alguns elements perquè es disfressin.

Després del moment de preparació cada equip representa davant la resta el seu joc de rol i els/les observadors/es van prenent notes del que veuen, actituds, frases significatives. Destinar un temps màxim a cada equip (p. ex. 10 minuts) perquè representi la situació, per deixar marge suficient per al debat.

Un cop acabada la representació dels jocs de rol, els/les observadors/es tindran un temps per comentar allò que

hauran observat en cada representació i els comentaris s'aniran bolcant en un paper continu. A continuació s'obrirà un debat que pot ser guiat amb les preguntes de l'avaluació.

A l'annex hi trobareu les descripcions dels personatges per a cada **joc de rol**.

- 1 **Joc de rol nens/es soldat:** A Sierra Leone es recluten nens/es per usar-los/les com a soldats.
- 2 **L'educació de les nenes:** Pakistan té una de les majors poblacions del món sense escolaritzar (7,3 milions de nens i nenes el 2008) i gasta en armes set vegades més del que inverteix en escoles primàries. És el 6è país més poblat del món amb 180 milions d'habitants. Quan les nenes compleixen certa edat abandonen l'escola per treballar i/o col·laborar en les tasques de la llar. A Pakistan el 90% de les dones experimenta violència domèstica i més de mil dones per any són víctimes d'assassinats "per honor". Les nenes pateixen habitualment matrimonis forçats. Pakistan està considerat el tercer país més perillós del món per a les dones. Allà viuen les amigues Saima i Aysa.
- 3 **Síria:** L'educació en països en conflicte. Síria s'enorgullia de la qualitat de les seves escoles. Els últims 3 anys han estat terribles per la guerra i els bombardejos.
- 4 **Emergències:** Terratrèmol a Nepal, abril 2015. Per recuperar la normalitat és fonamental que els nens i les nenes puguin continuar amb la seva educació en el termini més breu possible.

Avaluació

- Us heu divertit? Heu après? Us ha semblat interessant?
- Els/les "actors/actrius" heu expressat les vostres idees, els vostres pensaments i sentiments sobre les situacions plantejades?
- Alguna vegada heu viscut de prop una situació similar? Com reaccionàreu en una situació semblant?
- Què creieu que es podria fer per canviar alguna de les situacions teatralitzades? Com us heu sentit com a observadors/es?

Activitat 3

Mobilitzem i sensibilitzem la comunitat educativa sobre el dret a l'educació

Activitat de mobilització per a tots els nivells

Mobilitzem i sensibilitzem la comunitat
educativa sobre el dret a l'educació

Objectius de l'activitat

- 1 Fomentar entre la comunitat educativa el compromís i la implicació en la defensa del dret a l'educació.
- 2 Incidir en la importància de l'educació com a eina protectora de la vida de les persones.
(Com a part final de l'itinerari de sensibilització que es treballa en els centres educatius).

Descripció

- * S'ofereixen dues propostes diferents perquè cada centre educatiu pugui triar en funció de les seves necessitats i/o preferències.
- * Estan pensades per fer-se després d'haver treballat a l'aula les propostes didàctiques de la Campanya.
- * Aquestes propostes de mobilització es poden fer durant la *Setmana Mundial per l'Educació* (SAME) o bé en el moment adequat en el marc de les activitats del centre.
- * Aquestes activitats de mobilització es focalitzen en l'entorn escolar. No obstant això, per a la SAME es proposarà i s'enviarà més endavant una activitat de mobilització de carrer, a fi d'incidir socialment i moure la ciutadania perquè conegui i reclami el dret a l'educació.

Proposta I SOTA EL PARAIGÜES DE L'EDUCACIÓ

Cada grup tindrà un paraigua transparent. Se li explica a l'alumnat que l'educació a la vida de les persones és com un paraigua que ens protegeix.

- 1 Llegim un text sobre l'educació i la protecció.
- 2 Els/les alumnes pintaran amb retoladors indelebles al paraigua paraules i dibuixos que representin com l'educació ens serveix de protecció.
- 3 Obrim un espai de diàleg en què reflexionem al voltant de les següents preguntes:
  - Per què hem de contagiar als/a les nostres companys/es la lluita pel dret a l'educació?
  - Per què necessitem sumar forces/veus?

- 4 Elaborem un **lema sobre el dret a l'educació com a eina protectora**. Ha de ser motivador, que animi a altres a unir-s'hi.
- 5 En un lloc a l'aire lliure es reuneixen tots els grups. Un grup llegeix el seu lema i després de fer-ho obra el seu paraigua.

Si resulta complicat trobar o utilitzar paraigües de veritat, es pot fer un paraigua gran en paper continu.

Proposta 2 LA FIRA DE L'EDUCACIÓ

L'educació és un element clau que té una gran influència en diferents àmbits del desenvolupament, per la qual cosa garantir una educació de qualitat per a tothom és imprescindible per aconseguir un món més just i protegir d'aquesta manera milions de persones que viuen en la pobresa, en contextos de conflictes i d'emergències.

La proposta consisteix a fer una fira amb diferents estands i proves lúdic-festives que ajudin a sensibilitzar la comunitat educativa sobre la importància d'aquest dret.

Proposem 17 estands. Cada un d'ells basat en un dels objectius del desenvolupament sostenible. Organitzarem l'alumnat en grups (com a mínim 4, com a màxim 30). **Cada grup s'ha d'encarregar de:**

- 1 Conèixer la temàtica del seu stand.
- 2 Preparar un cartell per a l'stand amb el nom de l'stand.
- 3 Preparar la prova/les proves corresponents.

Desenvolupament

* Es donarà un temps (20 minuts) a cada grup per preparar el seu stand de la fira.

* El grup organitzarà uns torns per atendre l'stand, havent de haver-hi a l'stand una o dues persones responsables; i els/les altres poden anar a participar a la resta de les proves.

STANDS

1 Eradicar la pobresa

REPTE: Fer caure les tres ampolles.

Es posaran a l'stand tres ampolles plenes de sorra. Cadascuna tindrà escrit el següent missatge:

- L'1% de la població acumula el 50% de la riquesa.
- Les zones amb més mancances en educació estan més empobrides.
- El 70% de la població viu en països on la desigualtat ha crescut.

Posar fi a la fam, aconseguir la seguretat alimentària i una millor nutrició, i promoure l'agricultura sostenible

REpte: Ser el/la més ràpid/a a menjar la poma.

Lligarem una corda entre dos pals o dos arbres. A la corda hi penjarem tres pomes amb un cordill. Per fer la prova haurà d'haver-hi tres participants. Se situaran els i les participants cadascun/a a sota de la seva poma amb els ulls embenats. A la veu de "ja" de la persona encarregada de la prova començaran a menjar la poma. Un cop passats 10 segons, la veu cridarà "Educació", i els/les participants es podran treure la bena per seguir amb la prova. (Això s'haurà explicat abans).

Garantir una vida saludable i promoure el benestar per a tots i totes per a totes les edats.

REpte: Insertar tres cercols en tres bitlles.

Es preparen 5 bitlles, que podem personalitzar pintant-les (estil matriusques). També tindrem diversos cercols fets amb cartró, que portaran escrits els següents missatges:

- Educació per prevenir malalties.
- Personal sanitari ben format.
- Accés a medicaments i vacunes.
- Sensibilitzar per disminuir els accidents de trànsit.
- Educació per prevenir el consum de substàncies nocives.

Garantir una educació de qualitat inclusiva i equitativa, i promoure les oportunitats d'aprenentatge permanent per a tots i totes.

REpte: Resoldre el *Memory* amb menys de 5 errors

Aquest estand prepararà un *Memory*. Han d'elaborar 8 parells de targetes, que tindran un títol i estaran decorades amb dibuixos: De cada parella una targeta il·lustrarà l'objectiu aconseguit i l'altra, una situació en la qual no s'està gaudint d'aquest dret.

- Ensenyament primari per a tots i totes.
- Ensenyament secundari per a tots i totes.
- Igualtat de nens i nenes en l'accés a l'educació.
- Educació inclusiva.
- Educació de qualitat.
- Bona formació docent.
- Educació per a una ciutadania global.
- Adquirir capacitats per a la vida.

Aconseguir la igualtat entre els gèneres i donar poder a totes les dones i nenes.

REpte: Arribar el/la primer/a en una cursa de sacs.

L'equip que prepara aquesta prova ha d'elaborar, a més del seu estand, un cartell que digui "Igualtat entre homes i dones". A cada sac dibuixaran la bandera d'un país. Aquest cartell el situaran a certa distància de l'estand. Per posar en marxa la prova caldran almenys dos/dues participants. Entre ells/es faran una cursa de sacs per veure quin país arriba abans a "la igualtat entre homes i dones".

Garantir la disponibilitat i la gestió sostenible de l'aigua i el sanejament per a tots i totes.

REpte: Traslladar l'aigua.

A la prova hi haurà una galleda plena d'aigua i una gerra, separades a una distància de 8 metres. La missió de la persona que hi participa és omplir la gerra d'aigua en un minut. Per fer-ho omplirà un got de plàstic a la galleda, el portarà subjectant-lo amb la boca i, sense tocar el got amb les mans, haurà de buidar-lo a la gerra. Podrà repetir l'operació tantes vegades com sigui possible en el termini d'un minut.

Si un cop acabat el minut no ha omplert la gerra, tindrà dret a un bonus: dos gots d'aigua directament a la gerra si contesta la següent pregunta: "Digues una cosa en la qual l'educació contribueixi a la millora de l'accés i de la gestió sostenible de l'aigua".

Assegurar l'accés a energies assequibles, fiables, sostenibles i modernes per a tots i totes.

REpte: Aconseguir que la pilota de tennis de taula recorri un camí marcat arribant a la seva meta.

Per organitzar aquesta prova l'equip encarregat haurà de preparar un recorregut amb llaunes plenes de sorra disposades en parelles; la persona que participi a la prova haurà de portar una pilota de tennis de taula fins al final del recorregut, passant la pilota entre les parelles de llaunes. Per aconseguir que avanci la pilota utilitzarà l'energia eòlica: un tub de cartró a través del qual bufarà per desplaçar la pilota.

Fomentar el creixement econòmic sostingut, inclusiu i sostenible, l'ocupació plena i productiva, i el treball decent per a tots/es.

REpte: Aconseguir situar les persones a les àrees d'ocupació.

Es prepararà un mural (que més tard s'enganxarà sobre un porexpan) que contindrà tres dibuixos que representin cadascun dels sectors econòmics, deixant espais en blanc al mural.

- Sector primari: (una granja, un hort...)
- Sector secundari: (una fàbrica, una obra...)
- Sector terciari: (un restaurant, un teatre...)
- Sector quaternari: (un laboratori, una escola...)

Després, amb l'ajuda d'un company o companya, la persona que hi participi es tancarà els ulls amb una bena i haurà d'enganxar 4 ninots al mural, un a cadascun dels sectors.

Desenvolupar infraestructures resilients, promoure la industrialització inclusiva i sostenible, i fomentar la innovació.

REpte: Resoldre el llistat d'ítems a investigar.

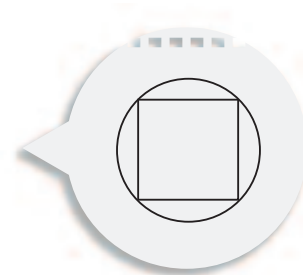
Per aconseguir aquest objectiu de desenvolupament s'ha posat com a indicador incrementar les persones emprades en tasques d'investigació. La investigació és fonamental per construir coneixement. Per preparar la prova, l'equip elaborarà un llistat de 10 coses a investigar (nombre de finestres de l'edifici, nom de la professora més jove...). Prepararan diverses còpies del llistat -o si es vol, models diferents- perquè puguin participar simultàniament diverses persones a la prova. A la prova se li lliurarà a qui hi participi el llistat d'ítems per investigar, que s'ha de resoldre en menys de deu minuts.

Reduir les desigualtats entre països i dins d'ells.

REPTE: Igualar un cercle amb un patró donat.

L'equip que prepara disposarà de cercles de cartolina de mida gran. En un foli dibuixaran el patró d'un quadrat que càpiga dins del cercle. La prova consistirà a reduir la desigualtat entre el cercle i la figura del patró. Disposaran al seu torn d'una ajuda, "L'educació", que serà una regla, l'eina que els/les ajudi a igualar les figures.

Aconseguir que les ciutats i els assentaments humans siguin inclusius, segurs, resilients i sostenibles.

REPTE: Construir una torre de naips.

La prova consisteix a construir, en un sol intent, una torre de naips que tingui quatre altures, posar a sobre un ninot tipus "Pin i Posa" i que aguantí durant tres segons.

Garantir les pautes de consum i de producció sostenibles

REPTE: Completar el recorregut sense que caigui l'aliment.

"La FAO calcula que cada any es perden i malgasten al voltant d'un 30% de cereals; un 40-50% de tubercles, fruites i hortalisses; un 20% de llavors oleaginoses, carn i productes lactis; i un 35% de peix".

El grup determinarà un recorregut per fer la prova; han de jugar dos/dues participants. La prova consistirà a transportar una mandarina en una cullera subjecta amb la boca sense que caigui i arribar en primer lloc al final del recorregut.

Prendre mesures urgents per combatre el canvi climàtic i els seus efectes.

REPTE: Muntar el puzle.

El grup responsable de l'estand prepara almenys dues imatges, de mida dinA4, que representin el canvi climàtic, les enganxarà en una cartolina i tallarà cada imatge en vint trossos. La persona que hi participi haurà de muntar el puzle en un minut. Si no aconsegueix acabar-lo, li donaran 30 segons extres si diu una manera com l'educació afavoreix la cura del medi ambient.

Conservar i utilitzar de forma sostenible els oceans, mars i recursos marins per aconseguir el desenvolupament sostenible.

REPTE: Netejar l'aigua.

Per preparar aquesta prova l'equip comptarà amb un gibrell gran ple d'aigua i una làmina de suro. A la làmina de suro hauran de dibuixar objectes o substàncies que contaminen el mar, pintar-los amb retoladors indelebles i retallar-los. Hi posarem un clau de ganxo/escàrpia o similar. Després la persona que hi participi disposarà d'una canya amb un ganxo lligat al fil (una altra clau de ganxo/escàrpia) amb la que haurà de pescar en un minut tots els elements que estan contaminant el mar.

Protegir, restaurar i promoure la utilització sostenible dels ecosistemes terrestres, gestionar de manera sostenible els boscos, combatre la desertificació i aturar i revertir la degradació de la terra, i frenar la pèrdua de diversitat biològica.

REPTE: Encistellar cinc llavors.

En aquesta prova es disposarà de cinc testos i 10 ossos de préssec nets. A més, l'equip responsable prepararà en cartolina cinc arbres.

La persona que hi participi haurà d'encistellar almenys cinc dels deu ossos. Quan encistelli en un test, la persona responsable de l'estand posarà al test l'arbre que han elaborat amb cartolina, fent més evident el símil amb la reforestació.

Promoure societats pacífiques i inclusives per al desenvolupament sostenible, facilitar l'accés a la justícia per a tots/es i crear institucions eficaces, responsables i inclusives a tots els nivells.

REPTE: Fer explotar tres globus.

En un panell de porexpan s'enganxaran amb cinta adhesiva cinc globus. A cada globus hi haurà escrita amb retolador permanent una forma de violència amb la qual volem acabar per aconseguir societats més justes i pacífiques. La persona que participi a la prova ha de fer explotar amb un dard almenys tres dels cinc globus en un total de cinc intents.

Exemples dels globus:

- Guerra
- Tortura
- Explotació
- Abusos sexuals
- Corrupció

Enfortir els mitjans d'execució i revifar l'aliança mundial per al desenvolupament sostenible.

REPTE: Aconseguir totes les lletres i símbols de 0,7%.

En arribar a la prova, se li explicarà a la persona participant que hi ha una reivindicació de la societat civil perquè els governs destinin el 0,7% del PIB a ajuda al desenvolupament. En aquests moments només 5 països estan complint aquest compromís, situant-se la mitjana en el 0,3

La persona que participi a la prova haurà de treure d'un gibrell d'aigua amb farina, amb la boca, quatre gomes d'esborrar on s'hauran pintat amb retolador:

- 0
- ,
- 7
- %

QÜESTIONARI D'AVALUACIÓ

per a alumnat de secundària,
batxillerat i educació de
persones adultes

Respon cadascuna de les preguntes. Tria la
resposta que correspongui a la teva opinió i
acoloreix el quadre corresponent.

	Verd	Groc	Vermell
	Sé molt sobre el tema/ Ho faig molt bé	Sé alguna cosa sobre el tema/ Ho faig bé	Necessito ajuda sobre el tema per respondre
Sé què és el dret a l'educació i què són els objectius de Corea			
Conec alguns dels obstacles que hi ha en alguns països per accedir a l'educació			
Entenc que l'educació ajuda les persones a sortir de la pobresa			
He buscat i llegit informació sobre el dret a l'educació als països del Sud			
He participat en debats sobre el dret a l'educació			
He expressat les meves idees sobre com l'educació ens protegeix			
Crec que puc parlar en nom dels nens i de les nenes que no van a l'escola o que estan en situacions de desprotecció			
Em sento còmode/a plantejant a els/les representants polítics/ques els temes que són importants per a mi			

- * Registra la teva participació a la SAME
- * Completa l'avaluació dels materials didàctics
- * Sequeix la CME Espanya a les xarxes socials

Campanya Mundial per l'
EDUCACIÓ
www.cme-espana.org

L'ESCOLA EM PROTEGEIX

Helena Juanes, Espe Tejedor, Álvaro González, Iratxe Mentxaka, Estibaliz Zuriarrain Cabañas, Miren Haizea, Miguela Álvarez, Ángela Caballero i Miguel Rodríguez García.

La Coalició Espanyola de la Campanya Mundial per l'Educació està integrada per:

Organitzacions que participen a la SAME a nivell estatal:

Colabora:

Este proyecto está financiado
por la Unión Europea*

Entitats membres de la CME a Catalunya:

Amb el suport de:

Diputació
Barcelona